

Yttrande från Ludvika kommun angående regional indelning

Ja till Svealands län och landsting

Ludvika kommuns sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län 2019 är att det finns objektivt bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav och tillstyrker det.

Ludvika kommun instämmer i att den föreslagna geografin för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län bildar ett nytt län och ett nytt landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. Kommunen delar kommitténs analys att sex jämnstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom exempelvis hälso- och sjukvård för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att i ett andra steg 2023 ska reformen fullföljas så att Sverige då blir indelat i totalt sex län samt att relevanta statliga myndigheter ska följa landstingsindelningens båda steg.

God granne

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens

samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Kommunen anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom t ex sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Ludvika kommun menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att t ex skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan landstinget och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Ludvika kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner

ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya skapas legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i nära samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting säkerställs i den nya organisationen.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Med bildandet av nya län får den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Ludvika kommun tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa. Den nya regionbildningen speglar på ett bättre sätt människors naturliga rörelsemönster. För Ludvikas del kan speciellt nämnas transportmöjligheterna för stora företag på orten där både stora laster men även hög intensitet på vägar och järnväg, och dessa bör få prioritet på åtgärder.

Den tilltänkta Svealandsregionen har många industrikommuner och en regionbildning kan bidra till att lyfta industrins villkor och utmaningar, stärka forskning, innovation och transportutmaningar. Bergslagsbanan går till exempel genom Gävleborg, Dalarna, Örebro och Värmland. Längs den sträckan finns ett flertal företag som är gravt järnvägsberoende. Dalabanen är ytterligare ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden.

Skapandet av en ny regional kollektivtrafikmyndighet ger möjlighet att organisera kollektivtrafiken där de gamla gränserna tänks bort. En samordning av tåg- och busstrafik och samordnade taxor över dagens länsgränser stärker kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. Bildandet av en storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet. Det gynnar också den nya regionen.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Framöver bör regeringen pröva om inte regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringsorter. Kommunen menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Ludvika kommuns uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta den del av befolkningen som finns i det föreslagna Svealand.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån. För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Leif Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Åke Sandberg
Tf kommunchef

Kommunstyrelsen

§ 233

Dnr KS 2016/485 - 00

Antagande av yttrande av Regional indelning – tre nya län

Beslut

Kommunstyrelsen antar kommunchefens förslag till yttrande daterat 8 september 2016 som sitt eget.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Jan Karlsson (C), Benny Rosengren (SD) och Roland Johansson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av regeringen har finansdepartementet genom en kommitté lagt förslag på en ny indelning av län och landsting. Indelningskommittén presenterade Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) under juni månad 2016. Region Dalarna genomförde under augusti månad en remisskonferens med länets kommuner, landsting och företag.

Ludvika kommun har möjlighet att under remisstiden lämna ett yttrande. Bilagt finns ett förslag på yttrande som kommunstyrelsen föreslås anta som sitt eget. Yttrandet är framtaget i samverkan med övriga dalakommuner och är daterat 8 september 2016.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterat 8 september 2016.
2. Yttrande från Ludvika kommun angående regional indelning daterat 8 september 2016.
3. SOU 2016:48 Regional indelning – tre nya län
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/06/sou-201648/>

Kommunstyrelsen

Behandling

Yrkanden

Jan Karlsson (C) yrkar avslag på liggande förslag till förmån för eget förslag där Centerpartiet Ludvika-Grangärde yrkar på Ludvika kommun verkar för en regionbildning av enbart Dalarna till 2019, bilaga 1.

Roland Johansson och Benny Rosengren båda (SD) yrkar avslag på liggande förslag och bifall till Jan Karlssons motförslag.

Johnny Karlsson (L), Håge Persson (M), Leif Pettersson (S), Åsa Bergkvist (S), Hanna Lindgren (S), Lotta Wedman (MP) och Lars Handegard (V) yrkar bifall till liggande förslag.

Ordföranden ställer proposition på Jan Karlssons förslag mot liggande förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Omröstning begärs.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för ja till föreliggande förslag.

Nej-röst för ja till Jan Karlssons förslag.

Omröstningsresultat

Ledamot	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Leif Pettersson (S)	x		
Håge Persson (M)	x		
Hanna Lindgren (S)	x		
Sören Grandelius (S)	x		
Roland Johansson (SD)		x	
Torbjörn Tomtlund (M) tjänstgörande ersättare	x		
Jim Gavelin (S) tjänstgörande ersättare	x		
Ingvar Henriksson (S)	x		
Jan Karlsson (C)		x	
Åsa Bergkvist (S) tjänstgörande ersättare	x		
Rigmor Andersson (M) tjänstgörande ersättare	x		

Kommunstyrelsen

Benny Rosengren (SD)		x	
Lars Handegard (V)	x		
Lotta Wedman (MP)	x		
Johnny Karlsson (L) tjänstgörande ersättare	x		

Med 12 ja-röster mot 3 nej-röster beslutar kommunstyrelsen enligt liggande förslag.

Reservationer

Jan Karlsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag. Benny Rosengren och Roland Johansson båda (SD) reserverar sig mot beslutet.

Bilaga

Skriftligt yttrande från Jan Karlsson (C).

Beslutet skickas till

Finansdepartementet inkl yttrande
Samtliga nämnder och kommunala bolag för kännedom
Förvaltningschefer
Akten

Kopia till
Samtliga nämnder och kommunala bolag

Finansdepartementet

Yttrande från Ludvika kommun angående regional indelning

Ja till Svealands län och landsting

Ludvika kommuns sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län 2019 är att det finns objektivt bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav och tillstyrker det.

Ludvika kommun instämmer i att den föreslagna geografien för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län bildar ett nytt län och ett nytt landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. Kommunen delar kommitténs analys att sex jämnstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom exempelvis hälso- och sjukvård för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att i ett andra steg 2023 ska reformen fullföljas så att Sverige då blir indelat i totalt sex län samt att relevanta statliga myndigheter ska följa landstingsindelningens båda steg.

God granne

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens

samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Kommunen anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom t ex sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Ludvika kommun menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att t ex skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan landstinget och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Ludvika kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner

ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya skapas legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i nära samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting säkerställs i den nya organisationen.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Med bildandet av nya län får den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Ludvika kommun tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa. Den nya regionbildningen speglar på ett bättre sätt människors naturliga rörelsemönster. För Ludvikas del kan speciellt nämnas transportmöjligheterna för stora företag på orten där både stora laster men även hög intensitet på vägar och järnväg, och dessa bör få prioritet på åtgärder.

Den tilltänkta Svealandsregionen har många industrikommuner och en regionbildning kan bidra till att lyfta industrins villkor och utmaningar, stärka forskning, innovation och transportutmaningar. Bergslagsbanan går till exempel genom Gävleborg, Dalarna, Örebro och Värmland. Längs den sträckan finns ett flertal företag som är gravt järnvägsberoende. Dalabanan är ytterligare ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden.

Skapandet av en ny regional kollektivtrafikmyndighet ger möjlighet att organisera kollektivtrafiken där de gamla gränserna tänks bort. En samordning av tåg- och busstrafik och samordnade taxor över dagens länsgränser stärker kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. Bildandet av en storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet. Det gynnar också den nya regionen.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Framöver bör regeringen pröva om inte regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssorter. Kommunen menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Ludvika kommuns uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta den del av befolkningen som finns i det föreslagna Svealand.

Klargör roller på regional nivå

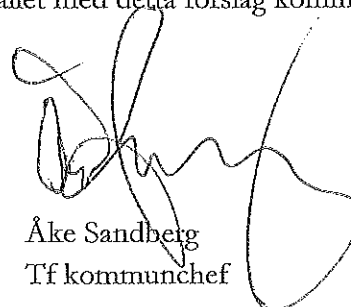
Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån. För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Leif Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Åke Sandberg
Tf kommunchef

Skriftligt yttrande från Centerpartiet Ludvika-Grangärde

Yttrande till Ludvika kommun angående regional indelning

Ja till en regionbildning i Dalarna.

Centerpartiet Ludvika-Grangärde vill att Ludvika kommun verkar för en regionbildning av enbart Dalarna till 2019.

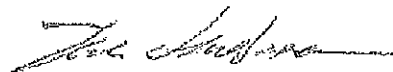
Centerpartiet Ludvika-Grangärde misstänker att en Storregion som ska bildas ger ett demokratiskt underskott.

Vi ser också en stor koncentration till det så kallade Mälardalsområdet. Centerpartiet Ludvika-Grangärde tror att Dalarna klarar sig bättre som en egen region.

Ett önskemål som vi har är att förslaget om att bilda en Storregion ska läggas fram i samband med nästa val så att våra medborgare får ta ställning vilket vi anser är en demokratisk rättighet.

Centerpartiet i Ludvika-Grangärde vill att Ludvika kommun tar detta förslag som sitt eget.

Ludvika den 26 september 2016

Centerpartiet Ludvika-Grangärde gm/Jan Karlsson